

Del 23/02 a l'1/03

Ajuntament de Solsona

21 · 02 · 2017

Barcelona

País Valencià

Apps

Xats

In English

La Botiga

Inici sessió

Subscriu-te

M'agrada < 142.474

Subscripció
a VilaWeb!País **Opinió** Món Societat Cultura Economia Ciència Locals Blocs Publicacions ACN EPAnàlisi Cartes Creuades Clocadelletra Correu dels lectors Editorial **El que he llegit** La inòpia nacional Mail Obert

Missatges directes Opinió contundent Vinyaserra

El Grup de Folk: un esclat que ja té crònica

Un nen es perd

El cavaller Floid: 'Primer dels primers, segon de ningú'

OPINIÓ > EL QUE HE LLEGIT

Un nen, un avi, un desmai i un entrepà cruixent

Joan Josep Isern fa una crítica del llibre 'La memòria de l'arbre', de Tina Vallès, guardonat amb el premi Llibres Anagrama de novel·la

Per: **Joan Josep Isern**

21.02.2017 02:00

Sense anuncis Favorit

Ja sé quin llibre recomanaré per Sant Jordi: es titula *La memòria de l'arbre*, l'ha escrit Tina Vallès i acaba de guanyar el premi Llibres Anagrama de novel·la en la segona edició que es convocava.

M'adono que la frase amb què he començat aquest comentari és molt similar a la que vaig escriure fa sis anys arran de la publicació de *Maic* (Ed. Baula, 2011), l'anterior incursió de Vallès en el món de la novel·la. No és, per tant, la primera alegria que em dóna aquesta autora nascuda a Barcelona l'any 1976, que temps enrere vaig definir d'esplèndida miniaturista. Una qualitat que en aquest nou llibre es demostra a bastament.

Quan parlo del miniaturisme de Tina Vallès no ho faig només en termes quantitius, per bé que a *La memòria de l'arbre* hagi muntat una delicada estructura d'onze capítols formats, cadascun, per onze apartats molt breus que en molts casos no arriben a ocupar l'espai d'una pàgina. El que m'atreu d'aquesta autora és la capacitat que té la seva mirada d'atrapar els detalls minúsculs que ens envolten i transformar-los en matèria literària digna i rellevant. La seva capacitat de percebre gestos, presències, silencis i mots que habitualment ens passen desapercebuts i que són els elements nuclears de les històries que ens explica.

idealista

pisos nous
molt econòmicsCases des de
35.000 eurosesAQUÍ
esAHORA

ÚLTIMES NOTÍCIES

07:00 Les portades: 'Rajoy nega cap oferta específica per a Catalunya' i 'Somio la pàtria completa'

05:01 Karl Weierstrass: El pare de l'anàlisi matemàtica

05:00 Nano: Un món transformat?

02:00 Un nen, un avi, un desmai i un entrepà cruixent

01:00 Santamaria ofereix diàleg a la Generalitat per a treballar per l'estabilitat política

23:47 Estelades, excuses i cintes de vídeo

Unes històries properes, amb personatges que identificaríem perfectament entre la gent que transita pel nostre entorn habitual i que, en acabar de llegir-les, ens transmeten la convicció que dintre de tot allò que ens pot semblar rutinari s'hi amaga l'espurna que activa la nostra sensibilitat. Una virtut que no tots els escriptors poden exhibir i que jo li valoro molt especialment.

La mirada de l'autora

Si se'm demanés una imatge per a descriure la Tina no ho dubtaria gens: triaria un ull. Un ull encuriós, clement i pacificador que observa allò que és superficial i que, alhora, sap aprofundir suaument en la capa dels petits secrets que la realitat ens mig oculta.

Una mirada i també una manera de concebre l'acte narratiu com un viatge cap a l'essència primera, la que és exempta de sorolls afegits. Per això no m'estranya gens que, com explicava ella mateixa en un article recent, a Tina Vallès li agradin els *Impromptus* de Schubert perquè la posen en contacte amb l'exacta dimensió del silenci creatiu. La font d'on neixen totes les històries.

És per això mateix que cal agafar els llibres d'aquesta autora amb una cura exquisida per tal de poder captar tot el que s'hi diu, ja que entre les seves pàgines no sol haver-hi res que es pugui considerar sobrer. Una bona prova la tenim tot just de començar *La memòria de l'arbre*, més concretament en la cita introductòria de l'escriptor Roberto Piumini que ens diu que 'un nen és un lloc ben bonic per viure-hi'.

Això és, justament, el que fa Tina Vallès quan escriu novel·les: instal·lar-se en el món interior dels seus petits protagonistes, el lloc ideal per a deixar que la vida vagi fent el seu curs. Primerament ho va fer amb l'inoblidable Maic de vuit anys, protagonista d'una història de misèria i tragèdia situada en ple Raval barceloní i explicada des de la innocència de l'infant. I és també el que fa, amb uns paràmetres diferents, amb el Jan, el protagonista de deu anys de *La memòria de l'arbre*.

Un entrepà ben cruixent

El Jan viu a la Ronda de Sant Antoni amb la mare, que treballa de mestra, i el pare, que ensenya a la Universitat. A casa sempre hi han viscut ells tres fins que uns problemes de salut obliguen l'avi Joan i l'àvia Caterina a deixar la seva casa de Vilaverd, a la Conca de Barberà, i instal·lar-se al pis de la filla, el gendre i el nét de Barcelona.

Per al Jan la nova situació té avantatges i inconvenients. Entre els primers un d'inequívoc: l'entrepà del berenar que es menja quan l'avi el passa a recollir a l'escola és cruixent i acabat de fer, no com abans que s'anava estovant tot el dia a la cartera. Però també hi ha canvis en els sopars –que ara, amb l'àvia fent de cuinera, són àpats de plat fondo, cullera i pa– i amb l'avi, que sempre té un repertori d'històries preparades per explicar mentre van pel carrer. Unes històries en les quals no falta mai la referència al seu ofici de rellotger i a la presència dels arbres. O, més concretament, d'un arbre: un desmai que va tenir un paper molt important en la vida de l'avi quan era petit.

D'inconvenients, però, també n'hi ha. I bàsicament tenen relació amb la malaltia que va arrossegant l'avi cap a la pèrdua progressiva de la memòria.

Un llibre memorable que parla dels records

Tina Vallès ha construït aquesta història en veu baixa, sense presses i amb la senzillesa commovedora aportada pel punt de vista del Jan que viu amb naturalitat la degeneració de l'avi sense perdre en cap moment la complicitat que els uneix. És un lligam poderós, invisible i, sobretot, net que s'inspira en l'estimació i en el desig de l'avi d'ensenyar-li a distingir entre mirar una cosa i veure-la de debò com a única manera de fabricar un bon repertori de records que ens ajudin a lluitar quan arribi l'hora dels forats negres.

No és pas cap tasca senzilla controlar el material narratiu amb què Tina Vallès ha construït una història tan commovedora com *La memòria de l'arbre*, perquè el risc de caure en el sentimentalisme el tenia ben a tocar. És per això, entre altres valors que espero que el lector descobrirà per ell mateix, que celebro l'aparició d'aquest

22:40 El Doctor Music Festival comença el compte enrere del retorn

22:34 S'ha mort el pedagog Xavier Melgarejo, gran difusor del model d'escola finlandès

22:24 Les perles: les fotos de l'exèrcit a Celrà i com Aljazeera ha narrat la manifestació per als refugiats

SOC

Servei d'Ocupació de Catalunya

Generalitat de Catalunya

VilaWeb®
botiga

Jerseis reivindicatius

Comprar

llibre que, com he dit en començar, no em cansaré de recomanar per a Sant Jordi. Un llibre memorable que ens parla de la importància dels records i de com n'arriba a ser, de tràgica, la seva pèrdua.

[Heu pensat que ajudaríeu molt VilaWeb aportant-hi una petita quantitat per a fer-vos-en subscriptors? [Cliqueu ací](#) per apuntar-vos-hi. I gràcies per llegir-nos.]

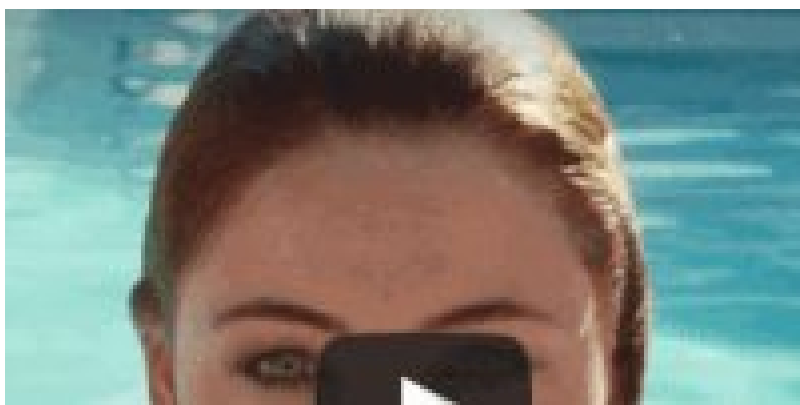

Comentaris dels lectors sobre aquesta notícia.

Continguts Patrocinats

Badalona impulsa el primer Pacte Local pel Referèndum

L'últim de Sorrentino

Luxe, gent guapa, cocktails, amors i desamors. És "Killer in red"

